

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm ×
55 mm po K 120. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 180.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leto K 120, za četrt leta
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Ameriko
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Belgrajska vladna kriza.

Belgrajske vladne krize so prav
podobne ameriškimi morskimi ka-
čam. Vsak hip se ti polavi in nikdar
ne veš, kje in kdaj te nie konec. Zna-
čilne so te krize in na zunan dostikrat
izledale kot osebni boji med novimi
in starimi političnimi konkurenti. a
imale tudi še globli pomen. Mnogo je
res nobeneza v teh krizah. o tem ne
bo nihče dvomil. kdor čita dnevno.
zlasti belgrajsko in hrvaško časopisje
so pa tudi načelni razlogi. ki ovira-
jo politično konsolidacijo strank v tej
novi državi. ki se le slučajno ustano-
vila in išče sedaj pot konsolidacij.
Najprej so že razlike med ljudstvi Ju-
goslavije zgodovinske. ker so živela
ta ljudstva sicer plemensko sorodna
vendar na politično in gospodarsko
v različnih razmerah. Drugačno živ-
ljenje smo živeli Slovenci. drugačno
Srbi ali Bosanci in Volvodinci. Ma-
cedonci. Crnogorci. Vrhutega pa smo
Hrvati in Slovenci. Bosanci in Črno-
gorci osvobodenci. ki so nas osvobo-
dili Srbi. kakor se hvalijo sami. Na-
ravno je torej, da se smatrajo Srbi za
narod. ki ie poklican. da gospodari v
državi.

Vse se suče pravzaprav okolo
tega vrašanja. Gospodarsko in po-
litično moč hočejo osvojiti v državi
gotove stranke. to so v prvi vrsti v
srbski radikalci. v Slovenci pa kler-
kalci. Slovenski klerikalci in srbski
radikalci pa imajo prednost. da niso
za popolno centralizacijo države. do-
daj so demokrati za strog centrali-
zem. Mi na vemo. da nam bo strog
centralizem gospodarsko in politično
silno škodoval.

Rekel bo morda kdo. da ručemo
proti državi. kar pa nikakor ni res-
nica. ker se pred našimi očmi odigra-
valo žalostni pojavi strogega centra-
lizma. ki ga še ni in do katerega ni-
ma centralna vlada danes še prav
nobene pravne podlage. Le oglelmo
si nekoliko našo industrijo. Kako sil-
ne težkoče se ji napravljalo! Prepo-
vedne se izvoz blaga. prenovedne
uvoz sirovin. diktira ogromno ca-

rino. izvažalo se stroji na jug
naše gospodarstvo pa rapidno propa-
da in delavci se morajo v trojih iz-
seljavati. ker ne dobe doma dela.

To ie program srbskih meščan-
skih strank. ki za naravnost klazno
podpirajo naši domači slovenski de-
mokrat iz čisto političnega name-
na. da bi prišli potom centralizirane
države do političnega vpliva. ki ga
danes nimajo. da si se varajo v tem

S to politiko si kopije slovensko
ljudstvo gospodarski in politični
grob: zakaj vsi vemo. da smo pasiv-
na dežela ter da moremo to pasiv-
nost pokriti le z industrijskim prebit-
kom. ki na nam odpade. Če se bo go-
spodarska politika razvila v tej
smeri kakor se razvija. Narod bera-
čev. pastirjev postanemo. brez prav-
ic. brez svoleza gospodarstva in z
gospodarstvom bomo obenem propa-
dali kulturno.

Ta perspektiva se nam pokazuje
oh vsaki belgrajski krizi. Protič. Ves-
nič. Davidovič. morda še Korošec itd
to gre brez konca in kraja. mi pa gle-
damo srepo. pronađamo in umiramo

Sprememba vlade v Belgradu b
imela le tedaj pomen. če bi se tudi
smer politike vlade bistveno izpre-
menila. To ie za nas pač vse eno.
ali dela kupčije klerikalec. radikalec
ali demokrat. nam gre za to. da se
omogoči svoboden napredek politič-
no in gospodarsko ljudstvu. narod-
nemu gospodarstvu. in tega ni. tega
kakor vse kaže. tudi še ne bo. ker se
nas noče uvoščevati. noče se gledati
na blagostanje celote; to. mislimo
čuti in vidi vsakdo. ki ima pet zdra-
vih čutov.

Ali Davidovičeva mislija glede se-
stave vlade posreči ali ne. ie za nas
irelevantno. ker se sistem in pro-
gram belgrajske vlade v bistvu ne
bo izpremenil z njim: mani pa. če se
združijo radikalci in demokrati: po-
tem bo to personificiran centralizem
in reakcionizem. če presolamo polo-
žai z državnega stališča.

Nezrelost francoskega javnega mnenja.

„Münchener Post“ prinaša članek. ki
ga priobčujemo v celoti. da pokažemo. ka-
ko predpotopna ie inteligencja francoskega
buržoazja in s kakšnimi umazanimi sredstvi
manipulirajo gotovi „patriotje“. Imenovani
list piše. da ie posetil njihovo uredništvo
neki francoski tovariš. nato nadaljuje:

Vraščali smo ga z vso obzirnostjo. ko-
liko resnice ie na govorici. da smejo prip-
isovati Poljaki svojo nesrečo in neuspeh
podplohvanju. ki ga ie našlo njih blazno
početje na Francoskem. Odgovoril ie:
Ogovorica ie utemeljena in neutemeljena
obenem. Francoska ne ve o Poljski nič

več kot moj bivši sošolec. današnji senator
in državnik B. ki ie rekel pri ne-
kem izpitu o Avstriji. da ie to velika. dvo-
glava država južno od Berlina! Ljudstvo
na Francoskem — in k temu spada ogro-
men del senatorskega in poslanskega ljud-
stva — ie tembolj lahkoverno. čim manj
zahtevate od njegovega razuma. Morda ie
povsod enako. na Francoskem vsaj zado-
stuje. da par parizkih listov en teden zapo-
redoma trdi. da hoče nemška vlada od-
praviti ustavo vsled gobčine in parkljeve
kuge ter ponuditi Ebertu cesarsko krono.
pa se bo izkričalo milijon grl do hrupavosti

po Fochu in g. Millerand bi lahko pričako-
val ministrsko krizo. če bi se mu ne po-
srečil neoporekljiv dokaz. da se prime tudi
pri Nemcih gobčna in parkljeva kuga samo
rogatih živinčet. Da govorimo zopet o
Poljski: nihče na Francoskem bi ne mislil
na to. da pomaga pustolovščinam varšav-
skih rusozrccev. ampak ie že tako — „Jour-
nal“, „Matin“, „Echo de Paris“, „Gan-
lois“, „Figaro“, „Libre Parole“ so začeli
pisati. da mora ostati dežela Sobieskega v
svojih starih mejah. slavno. plemenito. lu-
naško ljudstvo mora imeti Črno zemljo ki-
jevsko. Vzhodno morje in Črno morje. po-
tem bo šele vzcvetelo kraljestvo Marlinio
v vsem svojem starem veličastvu in bo
ukončalo grozeči boljševizem. Za povpreč-
nega buržuja ie bilo več kot dovolj. da si
zagojil z vso ljubeznijo misel poljske pre-
moči v deželi širokih step in brezmišelnih
glavice so imele prosto pot v kraljestvo
domišljije. Zakaj se ie potegnil veliki bu-

vardni tisk za večjo in zemljo odrešujočo
Poljsko. temu ie drug vzrok. Poznam mo-
žakarja. ki mu ie prinesla njegova poljska
navdušenost 40.000 frankov in bi prisegel.
da ni edini Tovarš nam ie pokazal
smehljaje na mlzi ležečo „Humanité“. Kar
pripoveduje Andrej Morizet. ie rekel. v
uvodniku 22. jul. o bulvardnem tisku. ie do-
kumentarno dokazano. Veliki listi so vta-
knili v žep leta 1913 in 1914 dva in pol mil-
liona frankov. da bi pridobili Francosko za
posojilo Turški. čeravno so vedeli. da bo
upotrebila visoka porta. ki ie stala popol-
noma pod okriljem nemškega imperijalizma.
ta denar za oklopnice in topove . . . Tako
ie s Francosko in njenim „javnim mnenjem“
in tako ostane. dokler bo čakal nje tisk na
treteek. ko „ie igra denar nobene uloge“. Morda
ni drugje nič bolje — nikjer pa ne
kraljuje denar tako kot v Parizu. — Morala
te zgodbe? Nemorala!

ko dobe denar za kritje deficita. Hočejo se
zavarovati predno jin narodna vstaja zopet
ne pomete.

Kitajski kapitalisti niso imeli nobenega
zaupanja do Juan-Si-Kai-a in njegove kon-
servativne bande. Dokaz tega ie. da so bile
tuje banke prenapolnjene z denarjem. kajti
smatrali so jih za varnejše; vsakdo se ie
namreč bal. da zopet ne oživi stari režim
odiranja. V celi državi so nadomestili re-
formistične sodnike z ljudmi starega reži-
ma. Tuje velesile so podpirale predsednika
in njegovo konservativno stranko. nudili
so mu posojilo z namenom. da na ta način
državo poženejo v propast. Dokler se bodo
kitajske vlade posluževale tujih posojil. tako
dolgo ni mogoče pričakovati nikake resne
reform. Seie ko jim bo glede financ pre-
da slaba. bodo začeli o reformah resno raz-
pravljati. Ako bi zapadne vlade v takem
kritičnem položaju zadržale finančnike in
bi zahtevala od pekingškega parlamenta.
da uresniči reforme. bi s tem veliko dopri-
nesle k obnovi Kine. Če bi tuje. zapadne
velesile podpirale mesto avtokratičnega re-
žima in reakcionarne bande raje parla-
ment in demokratsko vladno formo. bi
ohranile Kino.

Najzanesljivejši način bi bil ne dajati
posojil brez parlamentovega dovoljenja;
toda gotovo prevelika zahteva za evropske
velesile ie da bi. tako pritisnile banke. Tuj
upniki imajo sedaj največji vpliv v Kini.
kajti oni imajo vajeti v rokah. in bodoči
razvoj Kine ie zanje velike važnosti.

Reakčne sile so zopet na krmlu in go-
spodovale bodo enako kot stari mandarin.
Pomagajo jim stari upniki v nadi. da i
napravijo Kine v finančnem oziru od sebe
odvisno ter prisilijo vlado. da jim preda
kontrolno nad financami. Poljavlja pa se
propaganda revolucijskih strank ki bi mo-
gle razrešiti ta vprašanja.

Kina — moderna država?

Naglo pretvorjenje Kine v popolnoma
moderno državo. kar bo gotova posledica
zmage v revoluciji. ne ostane brez ogrom-
nega vpliva za evropski kapitalizem. Raz-
voj kapitalizma bo zelo vzcvetel. ko dobi
novega konzumenta s kitajsko državo. Do-
volj ie. če omenimo. da obsega Kina 10 mi-
lijonov km² ter da ima danes le 11.500 km
železnice. in ako bodo uresničeni načrti za
prihodnjih 10 let. se bo zgradilo 200.000 km
železnice. Tega Kina z lastnimi sredstvi ne
zmore niti v 50 letih. Mednarodno življenje
pa ne dopušča nikakega čakanja. Koliko mi-
lijonov ton tračnic. koliko vagonov in loko-
motiv bodo Kitajci morali naročiti v ino-
zemstvu? Koliko maslinih koncesij dobe za
to Evropejci? Koliko topov bo potrebovala
Kina in koliko oklopnih ladij! Z eno besedo
za evropsko industrijo se odpre konzum
neznauske velikosti.

In ako bo Kina izpremenjena v kapita-
listično državo od Tihga oceana do tibet-
skih višav s pomočjo evropskih in ameri-
ških milijard. nastanejo v Kini velika in-
dustrijska središča. ki bodo potem preplavila
s svojimi produkti mednarodni trg in Lon-
don. Berlin. Petersburg ter New-York bodo
prenapolnjeni s kitajskimi industrijskimi iz-

Socijalisti na Kitajskem.

Prava socijalistična stranka.

Drugi slučaj persekucije ie bila usmr-
tev socijalista sodr. Kana. Ta sodrug ie bil
član kitajske socijalistične stranke. toda
razprl se ie z njim voditeljem in ustano-
vitelj lastno stranko ter izdal revije. Glavni
razlogček ie bil. da ie propagiral lahko za-
konsko ločitev in svobodno ljubezen. Na-
meraval se ie polastiti nekega otoka pri
Hongkongu. kjer ie hotel ustvariti Čisti so-
cijalizem. Vendar stranka ni mogla najti
soglasja in se ie kmalu razšla. So. Kan ie
študiral na Japonskem medicino in za re-
volucije ie bil pri „Rdečem križu“ v Wu-
changu in pozneje v okolici Šanghaja. Ofi-
cijelni „Rdeči križ“ ie pa svaril v časopisih.
naj ga nihče ne podpira. češ. da ni priznan
oficijelno. On se ie nato napotil domov. da
bi zbral sredstva za svojo nalogo. toda za-
prli so ga in usmrtili in to iz nobenega dru-
gega vzroka kot da ie zbiral za „Rdeči
križ“ brez uradnega dovoljenja ter da ie bil
socijalist in nasprotnik vlade.

Kuo Min Tang ali narodna stranka.

Ta stranka si ie tudi prisvojila socija-
lizem in imela ie v svojih vrstah najboljše
reformatorje. med njimi mnogo socijalstov.
Predsednik njen dr. Sun-Jat-Sen ie zelo
znani socijalist. Stranka ie bila najmočnej-
ša kitajska politična stranka in v peking-
škem parlamentu ie imela večino. Toda —
žal — bila ie nasprotnica predsednika
Juan-Si-Kai-a. katerega so podpirali vsi
stari uradniki. tuj finančniki in tuj krščan-
ski tisk v Primorju. Dr. Sun ie posetil
Juan-Si-Kai-a in mu izrazil željo. da bi Jug
delal zajedno s Severom ali z drugimi be-
sedami. da naj napredni Jug sodeluje s
konservativnim Severom. toda predsednik
republike ie zelo nespametno zavrnil to
dobro ponudbo in mesto dela se ie začel
gibanje za razbijte ie močne stranke. Prvi
korak ie bila usmritev Sung-Chiao-Jen-a.
enega od voditeljev narodne stranke. ki bi
ga najbrž izvolili za ministrskega predse-
dnika. Z raznimi sredstvi so proces proti

Vsled poraza narodne stranke ie stran-
ka na zunan zaspala. Ničesar ni bilo slišati
o njej in vsaka najmanjša kritika vlade ie
bila združena z življenjsko nevarnostjo.
Usmrtili so velike množine ljudi. kojih edi-
na krivda ie bila ta. da so vladni vojniki
„ugotovili“. njih „izražanje proti vladi“.

Reakcija.

Rezultat tega ie bil. da so reakčne sile
delale z vso paro. da podlačijo revolucijo z
Juan-Si-Kai-em čelu. Podpirala jih ie
stara banda. korupčnih uradnikov in tujih
upnikov. Lahko se pričakuje. da bodo
uradniki odirali ljudstvo kot preje in da ta-

LISTEK.

Skrivnost „rumene sobe“.

Izredni doživljaji Jožeta Rouleta-
billa.

Francosko spisal Gaston Leroux.
Prevel J. B.

I.

Kjer se začne nerazumevanje.

Oinjen sem skoraj. ko začnem
pripovedovati izredne doživljaje Jo-
žeta Rouletabilla; krčil se ie namreč
do danes. privoliti v to; obupa-
val sem že. da bom mogel sploh
kdaj objaviti najzanimivejši policijs-
ko dogodbno izza zadnjih petnajstih
let. Domišljujem se celo. da ne bi
občinstvo nikoli izvedelo popolne
resnice o zagonetni aferi „Rume-
ne sobe“. ki ie povzročila toliko
tajinstvenih krvavih in senzacio-
nalnih žaloiger. in pri kateri ie igral
moj prijatelj tako odlično vlogo. da
ni izšel v obskurnem večernem listu
skrajno podel članek. Pred kratkim
ie bil namreč odlikovan slavni Stan-

gerson z velikim križcem častne le-
gije. ob tej priliki ie objavil omenje-
ni dnevnik nizkoten članek. v kate-
rem ie iz nevednosti ali iz hudobne
nesramnosti pačil resnico ter vlačil
zopet na dan grozne dogodke. o ka-
terih ie želel Rouletabille. kakor mi
ie sam pravil. da naj bi bili pozab-
ljeni za vedno.

„Rumena soba“! Kdo se še spo-
minja na to afero. vsled katere se ie
porabilo toliko črnila pred 15 leti? V
Parizu pozabimo tako hitro! Ali
niso pozabili še celo na ime procesa
„Nayves“ in pa na tragično smrt
malega Menalda? In vendar ie bilo
takrat zanimanje občinstva tako in-
tenzivno. tako splošno. da se ni
zmenil skoro nihče za ministrsko
krizo. ki ie izbruhnila ravno one dni.
Proces „Rumene sobe“. ki se ie vr-
šil par let pred afero Nayves. ie bil
pa deležen še vse drugačnega zani-
manja. Ves svet se ie zanimal par
mesecev za to uganko. kolikor vem.
najzagonetnejšo. kar jih ie kdaj re-
ševala bistroumnost naše policije ali
vest naših porotnikov. Vsakdo ie
poizkušal najti razrešitev te grozne
uganke. Bila ie to tekma. pri kateri
si ie belila možgane stara Evropa

in mlada Amerika. V resnici — po-
udarjam. da si pri tem kot pisatelj
prav ničesar ne domišljujem. in da
navajam samo gola dejstva. vsled
raznih podatkov mi ie namreč mo-
goče razjasniti popolnoma to zado-
vo. — V resnici ne poznam nobe-
nega dogodka. resničnega ali izmi-
šljenega. ki bi se lahko primerjal z
„Misterijem rumene sobe“. niti pri
pisatelju „Dvojnega umora v ulici
Morgue“. niti med izmišljotinami
Edgarja Poe. niti pri Conanu Doy-
leju.

Česar ni mogel najti nihče. ie
našel mladi 18 letni Jože Rouleta-
bille. takrat reporter pri nekem ve-
likem dnevniku. Toda takrat. ko ie
pri porotni obravnavi rešil to ugan-
ko. ni povedal vse resnice. povedal
ie samo to. kar ie bilo neobhodno
potrebno v razumevanje ne-
razumljivega. in da ie opro-
stil nedolžnega. Vzrok molčanja so
danes odstranjeni. še več: moj pri-
jatelj ie dolžan govoriti. Izvedeli
boste toraj vse in brez daljšega
uvoda vam hočem predložiti ugan-
ko „Rumene sobe“. kakor ie bila
predložena vsemu svetu dan po
zločinu v gradu Glandier.

25. oktobra 1892 ie izšla v listu
„Temps“ naslednja notica:

„Grozen zločin v gradu Glan-
dier. na meji gozda Sainte-Gene-
viève nad Epinayjem. pri profesorju
Stangeronu. To noč so hoteli
umoriti gđc. Stangeronovo med
tem. ko ie učenjak delal v svojem
laboratoriju. Gospodična se ie naha-
jala v sobi tik laboratorija. Zdravniki
nimajo dosti upanja. da ozdravi.“

Lahko si predstavite razburje-
nje. ki se ie polastilo Pariza. Že ta-
krat se ie zanimal ves učenj svet
za raziskovanja profesorja Stanger-
sona in njegove ličkerke. Ta dela.
prva o radiografiji. so dovedla po-
zneje gospoda in gospo Curie. da sta
našla radij. Pričakovali so tudi ne-
strpno senzacionalno predavanje
profesorja Stangerona. katero ie
objubil čitati v „akademiji znanosti“
o svoji novi teoriji: o razkrajjanju
snovi; teorija. namenjena izpodko-
pavati veliki vse priznane znanosti.
ki jo ie toliko časa vzdržuje načelo:
nič se ne izgubi. nič se ne ustvari.

Naslednji dan pisali so že vsi
listi prav obširno o tem dogodku.
„Matin“ ie priobčil pod naslovom
„Nadnaravni zločin“ naslednji čla-

nek: „Tukaj prinašamo podrobnosti.
ki smo jih mogli izvedeti o zločinu na
gradu Glandier. Nemogoče ie. sedaj
si napraviti jasno sliko o tem zlo-
činu: nam. kakor tudi ne preisko-
valnemu sodniku se še ni posrečilo
dognati podrobnosti: profesor Stan-
gerson ie vsled obupa skrajno po-
trt. gospodična pa ni mogoče vpra-
šati z ozirom na njeno težko po-
škodbo; našli so jo oblečeno v nočno
obleko. ležečo na tleh. Posrečilo se
nam ie vendar izprašati očeta Ja-
koba — kakor ga imenujejo tam.
To ie stari sluga rodbine Stanger-
sonove. Oče Jakob ie vstopil v Ru-
meno sobo obenem s profesorjem.
Rumena soba ie tik laboratorija.
Laboratorij in Rumena soba sta v
paviljonu. ki stoji v parku 300 me-
trov oddaljenem od gradu.“

„Ob pol eni ponoči“ — tako
nam ie izpovedal zvesti (?) sluga —
„sem bil v laboratoriju. kjer ie še
delal gospod Stangeron. Urejal sem
in snalil instrumente ves večer. ča-
kal sem še. da prenela z delom go-
spod Stangeron. potem bi bil šel
spat. Gospodična Matilda ie delala
skupno z očetom do polnoči. Ko ie
odšla ura polnoč. vstane. se poslovi

delki. Današnja človeška družba se bode potem zamažala v temeljih in pod udarec proletarijata se zruši, kar bo logična posledica industrijalne evolucije — in kapitalističnemu družabnemu redu udari zadnja ura...

Po Pr. Lidu Jus.

Politični pregled.

+ Razkol v komunistični stranki. »Nova Istina« v Zagrebu, glasilo tzv. centrumašev, prinaša v svoji številki z dne 30. julija t. l. to-le izjavo: »Sodrug Golouh iz Ljubljane nas posebej pooblašča, da izjavimo, da se on in sodrug Lemež niti najmanj ne nista in tudi ne moreta pokoriti sklepom kongresa (vukovarskega), ter da vsled tega nimata ničesar skupnega z organom žištih komisarjev v Ljubljani (z »Rdečim praporom«). Izjavlja, da je tozadevna njegova izjava v »Rdečem praporu« — jaž in falzifikat. — »Nova Istina« pristavlja: Tudi dunajska »Rote Fahne« prikazuje ta dva sodruga (Lemež in Golouh) kot izdajce in desničarje. — Mi to stvar beležimo zaenkrat brez komentiranja.

+ Nov socijalno-demokratski list, »Pravo naroda« je pravkar začel izhajati v Belgradu. Izhajal bo zaenkrat dvakrat v mesecu, pozneje pa postane tednik. Prva njegova številka je zelo obširna. Na uvodnem mestu piše list: »Pravo naroda« je že pred vojno izhajal v Sidu v Sremu, pa je njegovo izhajanje oblast ustavila, češ da škoduje interesom vojske. Sedaj bo list redno izhajal v Belgradu. Namenjen je predvsem kmetiškemu proletarijatu in bo mnogo razpravljalo o agrarnem vprašanju v južnih krajih države. List prinaša na to deklaracijo združenja socijalno-demokratske stranke Jugoslavije, ki jo je tudi naš list svoječasno priobčil v prevodu, in zanimive daljše razprave o ustavnem vprašanju, vprašanju izvoza in uvoza itd. List je pisan tako, da zadeva splošne razmere v celi državi. (Uprava lista je v Belgradu, Strahinčeva ul. 26. Številka (24 strani) stane 1 dinar.)

+ Kdaj bodo pri nas volitve? Tako se sprašuje ljudstvo že dve leti sem. Gospodje v vladi obljubljajo volitve tudi že cel dve leti. Prvič so bile ljudstvu obljubljene volitve že 1. 1. 1918., češ da se bodo vršile takoj v marcu 1919. In še ni bilo nič! Z volitvami se je od meseca do meseca odlašalo tako, da število sedaj že 1. 1921. meseca avgusta, pa ni o volitvah še niti sluha ne duha; in človeku se nehote vrine misel, da vprizarjajo meščanske stranke v vladah samo radi tega toliko dolgotrajnih in zanje »mučnih« vladnih kriz, da zavlačujejo s tem volitve, da bi še kolikor mogoče dolgo mogle delati v vladah svoje kupčije, kar jim pozneje, ko bodo volitve izvršene, ne bo več tako lahko. Sedaj je zopet kriza in kakršne so pač »vzorne« naše razmere v vsakem oziru, je danes že povsem nemogoče reči, kdaj bodo volitve. Že razprava o zakonskem predlogu volilnega reda bo najbrže trajala še 6 do 8 tednov, poleg tega bi pa potem bilo treba še nekako štiri mesece, da se izvrše predprave za volitve: sestavljanje volilnih list, reklamacijsko postopanje, sestavljanje kandidatnih list itd. V vladi se opaža očitno stremljenje, ki gre za tem, da se volitve odgodi na kar najpogostejši čas. V razpravi o volilnem redu je bila sprejeta stilizirana besedila v tem smislu, da se morajo volitve izvršiti šest mesecev potem, ko je bil sprejet volilni zakon. Že tu torej je možnost, da se volitve odgode za 8 mesecev. Razen tega tudi parlament hoče »radi vročine« počitnice do septembra, kar zopet pomeni odloga za dva meseca, tako da bi, — če bo šlo po sreči — volitve mogle biti najprej po novem letu, t. j. meseca januarja ali pa februarja. Pa še to ne! Kajti reakcionarci — konservativci uporabljajo vsa mogoča sredstva v to, da bi se volitve odložilo do prihodnje jeseni. — Meščanske stranke se pač boje volitev, ker se zavedajo, kaj so zagrešile nad delovnim ljudstvom. Volitev nočejo sedaj,

ker mislijo, da bo ljudstvo njih grehe (v agrarnem vprašanju, izvozu trgovini, v upravi in financijski politiki) pozabilo, ter na drugi strani, da se bodo dotlej razmere malce ustale, volne posledice zabrisale in ljudstvo zoper reakcionarce ne bo tako ostro nastopilo v volitvah. Tako in s tem računa jugoslovanska buržoazija...

+ Glede odprave demarkacijske črte na Koroskem poročajo nekateri listi, češ da se s strani države odprava te črte ne bo dovolila zato da se prepreči konflikt.

+ Muslimani in občinske volitve v Srbiji. »Politika« javlja iz Kopra: Na kongresu muslimanskih poslancev iz južne Srbije, na katerem se je sklepalo o tem kako naj se muslimani južne Srbije strankarsko opredelijo v predstojećih občinskih volitvah, ni došlo do sporazuma.

+ Nemško-avstrijski državni tajnik dr. Reich je dospel v Pariz.

+ Kongres kmetiških posestnikov in veleposestnikov se je vršil dne 1. t. m. v Belgradu. Razpravljali so mnogo o agrarni reformi.

+ Protest Avstrije zaradi Madžarov. Zastopnik Nemške Avstrije, Eichneff, ki se muči v Parizu, je na povelje državnega tajnika za zunanje zadeve izročil poslanski konferenci noto, v kateri naznanja Nemška Avstrija napad Madžarov v Fürstfeldu in Zala Egerszegu. Vlada protestira proti tem nasiljem in nujno prosti vesleže za varstvo. V noti izjavlja nemško-avstrijska vlada, da se čuti Avstrija dvojno izpostavljena, ker mora ravno v tem trenutku izpolniti pogoje mirovne pogodbe in izročiti orožje, med tem ko Madžarska nadalje rekrutira in v vsemi sredstvi polkuša pomožiti svojo oboroženo silo. Avstrija meni, da bi morala obenem z njo izročiti orožje istočasno tudi Madžarska.

+ Radikalci kilicejo Pašiča. Radikalna stranka je pozvala Pašiča v Belgrad. Ker je znano, da Pašič pred volitvami nikakor ne mara priti v kombinacijo, je verjetno, da gre v tem primeru le za njegov nasvet in za Kongres radikalne stranke.

+ Spor med Anglijo in Italijo. »Liberter« piše, da so se odnosi med Anglijo in Italijo v zadnjem času precej ohladili. Angleška vlada čimdalje pogosteje izraža svojo nezadovoljnost italijanski vladi. Anglija je pokarala Italijo, da je dala turški nacionalistični vojski Kemala pašo orožje in municijo, kakor to trdijo. Drugi ukor angleške vlade kara Italijo, ker italijanska vlada ni odgovorila na angleško noto, ki zahteva, naj Italija izrazi svoje naziranje o predlogu sklicanja mednarodne konference v Londonu, ki bi se bavila z vprašanjem, ki so ga izzvale diskusije ruske imperije, odnosno o vprašanju sovjetske Rusije, končno zavlačuje italijanska vlada tudi še podpis mirovne pogodbe s Turčijo in se obotavlja izpolniti obveze glede vrnitve Dodekaneza Grčiji. Kakor pišejo poluslužbeni časopisi, je Italija vojna, da odstopi Grčiji ves Dodekanes, razen otoka Roda, Giolitti namerava urediti vprašanje Dodekaneza neposredno z Millerandom in Lloydom Georgom, za svojih poletnih počitnic. Vsi trije predsedniki zveznih vlad se bodo v to svrhu sestali v drugi polovici avgusta v Švic ali pa v Savoji.

+ Krasin na Angleškem. Po poročilu lista »News of the World« je Krasin na krovu angleškega torpednega ručca dospel v Harwich.

+ Ob obletnici Jauresove smrti. Dne 31. julija t. l. ob obletnici Jauresove smrti je skicala v Parizu socijalno-demokratska stranka mnogobrojno obiskovano zborovanje, dne 31. julija t. l. sta pa priredile socijalno-demokratska zveza in strokovna zveza velike manifestacije. Zahtevali so splošno amnestijo, osemurni delavnik, nacionalizacijo javnih poslov. Dalje so protestirali proti novemu davčnemu zakonu, proti zvišanju krušnih cen in proti vojaškemu zakonu ki se pripravlja.

+ Iz italijanske zbornice. Italijanska zbornica se peča z odobritvijo načrta za

izvedbo st. germanske mirovne pogodbe. Pri tem je všteto vprašanje o aneksiji zasedenih ozemelj k Italiji in vprašanje, da predložijo zasedene pokrajine iz vojnega v mirovno stanje. Italijanski listi pravijo, da naj se aneksija izvrši najprej glede južne Tirolske (Trentina), glede »Venezia Giulia« pa pravijo, da se aneksija še ne bo mogla izvršiti, ker še meje niso določene. Socijalistične stranke v italijanskem parlamentu odločno zahtevajo samoodlobo ljudstva v vseh zasedenih ozemljih, kar meščanske stranke seveda pobijajo. Razprave glede aneksije v parlamentu bodo gotovo zelo burne. — Pripominjamo: Naše meščansko časopisje hvali, (kar seveda nima niti najmanjšega pomena), nastop ita-lijanskih socijalističnih strank, ker se iz-vezemajo za samoodlobo, hvali prav tako, kot se je n. pr. od vseh poštenjših ljudi hvalilo svojčas pisanje dunajskih socijalističnih listov med vojno in se imenovalo te liste najobjektivnejše in najbolj pravične. Ko pa seveda socijalistično časopisje piše bodisi v katerikoli državi zoper buržoazne razredne interese, torej za ljudstvo, potem vse te liste sila kot najpodejše in najbolj krivične. Doslednost pa taka!

Pismo iz Amerike.

Od sodruga delavca smo prejeli iz Amerike sledeče pismo, ki ga radevolje objavljamo:

Cenjeni sodrugi! Prejel sem list »Napreje«. Zelo sem ga bil vesel in upam, da ga bom odštel redno dobival. Komunisti mi tudi »Rdeči Prapor« pošiljajo, pa mi prav nič ne ugaja, ker tako silno udriha po vseh starejših sodrugih, ki so vendar izkušeni v boju za socijalizem. Sedaj jim pa mladi komunisti »kopljejo« grob! Jaz sem že nad 25 let v socijalistični stranki, pa ne verjamem, da bi se moglo današnje kapitalistično družbo čez noč prenearediti v socijalistično, ker iz doline se ne more skočiti v hrib.

Tudi tukaj v Ameriki smo imeli v svoji »Socialist-Party« levo krilo, ki se je pozneje ločilo od stranke in se potem tudi še med seboj kavsalo, tako da sta iz levega krila nastali zopet dve stranki: komunistična in tkzv. delavsko-komunistična stranka. Ti dve stranki sta nato druga drugo uničile,

in ostala je le še oslabiljena »Socialist-Party«. Ta je sedaj postavila za svojega predsedniškega kandidata Zjedinenih držav sodruga Evgena Debsa. Debsa, ki se še sedaj nahaja v ječi, in to zato, ker je na nekem shodu govoril — resnico. Prisodili so mu meščanski sodniki 10 let ječe. Po tem dejstvu lahko presodite, kakšen da je kapitalistični sistem v Ameriki.

Karl Marks je rekel: »Proletarci vseh dežel združite se! — komunisti pa — ne! — kušeni ali kaj — delajo med proletarijatom prepri. Na volitve se poživljajo in pravijo: proletarijat uničiti ni potreba, organizirati se ni potreba, samo generalni štrajk — to je njih geslo.

To, dragi sodrugi, sem vam napisal o naših komunistih, ki hočejo vse naenkrat narediti.

S socijalističnim pozdravom

Naco Ziemberger,
Glencol. Ohio.

Celjske novice.

V Celju je veliko pomanjkanje mazila. Posebno strojnega olja ni dobiti. To priložnost izrablja celjski vodja narodnih socijalistov, prožni mojster južne železnice g. Jerše. Dobavlja večje množine strojnega olja in ga kot netrgovec s pomočjo svoje žene prodaja gotovim nemškim trgovcem po zelo visokih cenah, torej prav po narodno-»socijalističsko«! Potrebe v agitacijske svrhe so res velike, ker je tudi vse neuspehe treba drago poplačati...

Celjski narodni socijalisti imajo večkrat atletske preskušnje v svojih društvenih prostorih v Gaberju. Človeka, ki sliši mimogrede hrušč in padanje batin, kar pretresa. Naši ljudje pravijo, da se narodni socijalisti pripravljajo na nov šport, ki bi bil konkurenca našemu dobro delujočemu nogometnemu klubu. Da ne intervenira policija, je umevno, ker pri sedanjih vročini ne bi hotel noben pri pomirjevalnem »brenzanju« novega športa sodelovati... In od tega pride, da so skoro vsi narodni socijalisti v Celju z modrimi lisami po obrazu zaznamovani, in pričakuje sprejema v invalidno organizacijo. Hrabrostne medalje te gostilničar tudi že naročil...

Pri slavnosti pojedini o priliki 60letnice maševanja celjskega opata, bi se kmalu zgodila velika nesreča. Pri navdušeni napitnici se je nekemu celjskemu magnatu tako zaletelo, da so ga morali pošteno zdraviti, da je

zamogel pojedino nadaljevati. Na dvorišču so pa reveži zaman sline požirali...

Sayinja v Celju služi letoviščarjem kakor domačinom v primerno hladjen vročih dneh. Ker je pa voda po večini nad 23°, se telo ne more pri posameznih vročehrvnežih ohladiti. Med posvetniki zagledate semtertja tudi kakega kapucinarja, ki plava za vitkimi, zapeljivimi trikooblekami, s katerimi nagaživo koke-tira...

Mesarji v Celju so cene pri mestu za 2 kroni pri kilogramu znižali. Njih lastna vest jim ni več pripuščala konsumente še nadalje odirati. Ne glede na cene, ki jih je nastavila komisija za določanje cen, je sedanja cena še vseeno precej visoko odmerjena, kar dokumentira popivanje mesarjev... Gospodje iz komisije so najbrže na letovišču, ker sicer bi gotovo že kot vestni funkcionarji kaj primernege ukrenili.

Rusko-poljska vojna.

POGAJANJE O PREMIRJU SE NI.

Pariz, 1. »Temps« poroča, da še ni bilo nobene vesti o gresanju pooblaščenecov sovjetske vlade in poljske armade. Ne ve se niti to natančno, kje se je vršil sestanek.

Pariz, 1. Jutrarni listi poročajo, da mori ruska taktika, kakor izpričuje prestrežna brežična brzokavka, na to, Poljake do 4. avgusta zadrževati in jim šele ta dan naznaniti pogoje za premirje.

tudi jaz nisem mogel splezati tukaj v sobo.

To je bila nesreča! Skoraj bi človek znorel. Vrata zaklenjena s ključem od znotraj. veterinice edinega okra tuji zaprte od znotraj, povrh še nepopolnoma mreža, tako gosta, da še roke ni mogoče skoz vtakniti... Gospodična je klicala na pomoč!... Oziroma ne, sedaj se ne sliši več... Mogoče je že mrtva... V paviljonu gospod, ki še vedno poizkuša vlomiti vrata...

Z vratarjevo ženo hitiva nazaj v paviljon. Vrata so držala še vedno navzile silnemu naporu gospoda Stangersona in Bernieja. Naposled so se vendar udala naši besni sili, in potem kaj smo zagledali? Treba je povedati, da je držala za nami vratarjeva žena luč iz laboratorija, ta luč je razsvetlila celo sobo naenkrat.

Povem še, gospod, da je »Rumena soba« prav majhna, gospodična je postavila v njo samo precej široko posteljo, malo mizo, nočno omaro, umivalnik ter dva stola.

(Dalje prih.)

Varšava, 2. (Brezlično.) Poljski parlamentariji so 30. julija ob 20. uri prekoračili boljševiško fronto.

BOLŠEVIŠKE CETE OB VZHODNO PRUSKI MEJI.

Allensteln, 31. S pristojnega mesta so naznanila: Eskadron boljševiške konjenice je dospel onkraj meje v Prostken (pri Litku). Tudi v različnih drugih krajih ob meji so se pokazale boljševiške patrle. Izjavile so obmejnemu prebivalstvu, da ne prekoračijo meje. Poljske straže ob meji so se umaknile do Friedrichshafena.

POLJAKI SE UMIKAJO V PREMYSEL.

Berlin, 1. »Deutsche Tageszeitung« javlja iz Basla: Poljski tiskovni urad poroča, da so Poljaki odpeljali iz Lvova in Varšave svoje banke in skladišča. Oddelki poljskih čet so zapustili Lvov in se umaknili v Premysl. Vodstvo poljske armade namerava trdnjavo braniti do zadnje kaplje krvi.

Pariz, 1. »Petit Parisien« poroča, da je ruska konjenica oddaljena samo še 30 km od Varšave. Poljsko vrhovno poveljstvo je zopet zbralo svoje vojske v svrhu, da reorganizira armado.

Pariz, 1. »Petit Journal« in »Echo de Paris« trdno zastopata mnenje, da se bojevitost poljske vojske še ni zmanjšala. Poljaki so odločni, da dokončajo vojno in da sledijo vzgladu Belgije, ako dobe poljsko glavno mesto sovražniki v roke. »Echo de Paris« je mnenja, da povod temu ni obup pač pa trdna volja poljske vlade, v zvezi z ententnimi mislimi vztrajati do konca in se pripraviti na obupno borbo.

Berlin, 2. »Achtuhr-Abendblatt« javlja iz Basla: Po moskovski »Pravdi« je boljševiška severna armada dobila iz Moskve povelje, da ne sme prekoračiti vzhodno-pruske meje. Boljševiške formacije, ki so dosele do okrožja Lyck ob pruski meji, se takoj odpošillajo proti jugu, da se udeležijo glavnega napada rdečih čet proti Varšavi.

Berlin, 2. »Achtuhr-Abendblatt« poroča iz Varšave: Ruski generali se protivilo ustavit boljševiško prodorje. Vrhovno poveljstvo rdečih čet je sporočilo poljskim parlamentarcem, da ruska armada ne bi prej ustavila svojega prodiranja, dokler se ne podpiše premirje. Ruski generali izjavljajo, da začetek pogajanj še ne pomenja ustavitve sovražnosti in da se bodo rdeče čete umaknile iz postojank, kjer se sedaj nahajajo, te tedaj, ako Poljaki takoj sprejmejo vse ruske pogoje, ki se bodo naznanili danes ali jutri.

Berlin, 2. »Achtuhr-Abendblatt« javlja, da sprednji oddelki boljševiške konjenice prodirajo vzdolž nemške meje in da so dospeli približno do višine Ortelsburga in da nadaljuje svoje prodiranje proti zapadu.

Moskva, 2. Frontno poročilo z dne 1. t. m.: V smeri proti Lomši so rdeče čete začele boj za prekoračenje Narewa. Zapadno od Bialystoka smo prekoračili Narew in nadaljujemo zasledovanje sovražnika. — V odseku Brody je po hitem boju naša konjenica dosegla odsek Buzk.

Moskva, 2. V bližini Moskve se ustanovi velika brezlična postaja za promet s Ameriko in druga manjša za brezlično brzojavljanje z Evropo.

Moskva, 2. Pogajanje s Finsko so se zopet začela.

Novice.

— Ljudsko števje v naši državi. V Belgradu je bila te dni konferenca, ki so se udeležili zastopniki ministrstev in deželni vlad. Sklenilo se je, da se bo ljudsko števje v vsej državi izvršilo dne 31. decembra t. l. in dne 1. januarja 1921, tako da bo statistika predstavljala število prebivalstva v noči koncem letošnjega leta.

— Velik vihar v vojvodini. V noči na 29. t. m. je razsajal v Vojvodini strašen vihar, ki je povzročil mnogo škode. Najbolj je oškodovana okolica Bečkerek.

— Proces sodnika Boškovića. Dne 30. julija se je razglasila v Sarajevu obsodba v procesu sodnika Boškovića, ki je obtožen, da je dal ustreliti 71 kmetov v Poči leta 1914. Sodišče je obtoženo vsled pomanjkanja dokazov oprostilo, ker je glavno dokazno sredstvo, to je akt prekega sode, ki je v rokah senata, pomanjkljiv. Državni pravdnik se z obsodbo ni zadovoljil, ampak je vložil ničnostno pritožbo. Boškovića je ostal do končnoveljavne razsodbe v preiskovalnem zaporu.

— Češkoslovaški legionarji se vračajo v domovino. Preko Nemčije se polagoma vračajo češkoslovaške čete v domovino. Prihajajo iz Srbije. Ko dosepejo v nemška pristanišča, da se izkrcajo, jih zastopniki nemških delavskih svetov natančno pregledajo, če niso morda to čete, namenjene na Poljsko. Večinoma se te čete na Nemškem razorože in se šele potem za njih pošlje orožje. — Vidi se iz tega, da imajo delavske organizacije na Nemškem svoje veliko moč, ter da pazno čuvajo nad vsem dejanjem in nehanjem zapadno-evropske buržoazije. Ko pa slišimo vse to, in čujemo, da se vedno nove češkoslovaške čete vračajo iz Srbije, se nam nehote vsilijo vprašanje, kje da so ostali jugoslovanski ujetniki, ki jih je v Srbiji mnoge tisočev. Kar se je le-teh že povrnilo v domovino, so prišli v nemško na ta način, da so se pridružili posamično češkoslovaškim in avstrijskim transportom, in še te reveže na

od g. Stangersona ter tudi meni voščil lahko noč. Vstopila je v »Rumeno sobo«. Slišala sva prav dobro, da je obrnila v ključavnici ključ ter zapahnila duri, tako da sem se moral smeati, rekel sem gospodu: »Poglejte no, gospodična se pa varno zaklepa, prav gotovo se boji, Božje stvarce!« Gospod me niti njišal ni, tako je bil zatopljen v svoje delo. Toda naenkrat mi odgovori od zuna: ostudno mijavkanje: spoznal sem takoj krik »Božje stvarce«... o, to pretresa kosti in mozeg! Ali nam bo zopet to noč kratila spanje? Treba je namreč pomisliti, gospod, da stanujem do konca oktobra v podstrešju paviljona, in sicer samo zato, da ne ostane gospodična čez noč sama v paviljonu. spi namreč čez poletje vedno v paviljonu: gotovo ji to bolj ugaja, kakor v gradu. Že štiri leta odkar stoji paviljon, prebije poletje v njem. Na zimo se preseli potem v grad, ker v »Rumeno sobo« ni kamina.

Z gospodom Stangersonom sva ostala torej v laboratoriju. Bila sva popolnoma mirna, on je bil pri svoji pisalni mizi, jaz sem pa sedel na stolu, zgolj sem vse delo, opazo-

val sem ga ter si dejal: »To je človek! To je razum! Kakšen učnjak!« Polagam posebno važnost na to, da nisva delala najmanjšega šuma ter si je morilec moral vsled tega misliti, da sva že odšla. Naenkrat, med tem ko je udarila ura ravno pol ene, jekne gospodična v »Rumeno sobo!« »Na pomoč! Na pomoč! Morilec!« Takoj na to počijo strelji, ropotajo mize, prevračajo se stoli na tla kot med bojem in vmes se sliši glas gospodične: »Na pomoč! Na pomoč! Papa!... Papa!«

»Lahko si mislite, kako sva se zaletela v vrata z gospodom Stangersonom, toda, žalibog, bila so zaprtja in dobro zaprta od znotraj! Saj sem vam rekel, s ključem in z zapahom. Poizkušala sva jih ulomiti, pa bila so močna! Gospod Stangerson je bil kot nor, saj je bil pa tudi lahko. Slišala sva hropeti gospodično: »Na pomoč! Na pomoč!« Gospod Stangerson je tolkel divje po vratih, jokal se je besnosti, ihtel vsled obupa in onemoglosti.

Šele sedaj sem se domislil nesreče. Zavpijem: »Morilec je prišel gotovo skozi okno, grem tja!« in

stečem kot norec iz paviljona. Nesreča je bila, da je okno »Rumene sobe« obrnjeno na polje in sicer tako, da nisem mogel priti takoj do njega, ker sem moral teči okoli zida, ki zapira park. Moral sem torej najprej k vrtnim vratom. Na poti mi prihitita nasproti vratar Bernier in njegova žena, prestrašena vsled strelav in našega vpitja. Na kratko tima vse povem, naročim vratarju da gre takoj h gospodu Stangersonu, njegovo ženo pa vzamem s seboj, da mi odpre vrtna vrata. Pet minut pozneje sem bil z vratarjevo ženo pred oknom »Rumene sobe«. Luna je jasno svetila, videl sem takoj, da se ni nihče dotaknil okna. Ne samo, da je bilo omrežje popolnoma nepoškodovano, tudi veterinice za omrežjem so bile zaprte, kakor sem jih zapri na večer jaz sam vsak dan, tako tudi ta dan, dasi mi je rekla gospodična, da se mi ni treba truditi — češ da imam dosti dela — in da jih bo že sama zaprla. Ostale so popolnoma zaprte povrh še pritirane z železnim vijakom od znotraj. Morilec torej ni prišel tukaj v sobo ter tudi ni mogel tukaj ubežati, seveda

v Zabukovici je postalo strašansko slabo, ker je naš strokovni tajnik tudi nekoliko omenil razdirajoče delo komunistov med delavci za časa stavke, za kar mu še danes rudarji v Zabukovici dajo prav. Članek v »R. P.« tudi sodruga Čobala ne more pozabiti; ne vemo, zakaj; morda mu je pri kakšni priložnosti povedal resnico v obraz, ki mu še danes povzroča težkoče v želodu. Posledno dopisniku v »R. P.« ni ugajalo, ker je sodr. Leskovšek med drugimi omenil, da se v Celju v konsumnem društvu dobi oblika še za 1100 kron. Da bi bil pa sodr. Leskovšek ali kdo drugi rekel, da se rudarji naj zadovoljijo z navadnimi cunjami, to je nesramna laž, katero si je poročevalec »Rd. Prapora« iz prstov izsosal. Da nam je strokovna organizacija, Unija slov. rudarjev, pripomogla k marsikateremu uspehu, bodisi glede mezd, ali pa drugih priboljškov, tega se rudarji v Zabukovici prav dobro zavedamo, akoravno se komunisti trudijo na vse načine, da bi vse to v nič spravili; seveda, v žep pa le vendar radi vtaknejo, če je kaj dobiti. Zaradi odpustitve rudarjev v Zabukovici vemo tudi to, da se je le potem strokovne organizacije zabranilo, da niso bili rudarji od dela odpušteni, kar vam tudi lahko dokazemo! Torej tudi s tem ne more članek med našimi rudarji povzročiti razburjenja, s katerim bi rad ruvaril v strokovni orga-

nizaciji. Laž je tudi to, kar hoče naš »oberkomunist« tovarišu podtakniti, češ da je rekel, da so se za časa stavke kurirji iz blagajne strokovne organizacije rudarjev plačevali; ti kurirji so v resnici rojili v puhih glavah Troherja in tovarišev in tudi v puhih glavah »oberkomunistov«. Če hoče, mu jih lahko navedemo. Da se pa niso plačevali, se imamo pa le našemu odboru zahvaliti in rudarjem v Zabukovici, ker se niso dali pregovoriti od komunističnih agitatorjev in tudi ne prestrašiti od Jazbečeve »črne knjige«, s katero nam je vsem tistim grozil, ki bi se kaj pregrešili nad komunistično stranko. Da se je mir in red vzdržal za časa stavke, se imamo pa samo našim zaupnikom zahvaliti, ker so se solidno držali in pa pomirljivo upivali na delavstvo kljub vsemu hujskanju in provokiranju s strani člankarja »Rr. Prapora« in pa njegovih pet puhih glav. K točki o denunciranju pribijemo, da so komunisti a la Hriberšek in Jezernik najbolj spretni pri svojih polzkusih pri vodstvu obrata in na okrožnem rudarskem uradu v Celju, da bi mogli naše zaupnike v škodo spraviti, kakor ste s svojo stavko zabukovskim rudarjem veliko škodovali. Kar se tiče obnega zbora naše strokovne in politične organizacije, pa člankarja prav čisto nič ne briga, naj si on svoj občni zbor komunistične stranke skliče, katerega bo lahko vsega

pod en dežnik spravil; kajti rudarji v Zabukovici ne verjamejo več njegovim frazam. Tam si bo tudi lahko ogledal gnulobo dežele Danske. Tovarišu Leskovšku ta izvrstni »oberkomunist« očita njegov kruh. Prijatelj v »Rdečem Praporu« mu ga pa ne more vzeti, še manj pa dati, zato bodo že skrbeli organizirani delavci v celjskem okrožju. Tudi bi rad člankar odrekal sposobnosti. Mi vemo le to, da jo prijatelj v »Rd. Praporu« ima, seveda samo ono za laži in obrekovanja. Kje so demagogi?! Zakličemo na to samo en »pst«, navedemo vam jih iz komunističnih vrst. Pazite, da se vam še kaj več takih slučajev v vaši stranki ne pripeti, kakor se je ta, da je vaš »najboljši« in najbolj navdušeni komunist, ki je med stavko na vse grlo kričal po diktaturi proletarijata in klical smrt nad vse socijalne demokrate, potem šel župniku roko poljubiti! ... Pika. — Rudarji v Zabukovici pa zakličemo: živijo Unija slov. rudarjev vsem nam rudarjem v korist!

Gospodarstvo.

— Dobava industrijske soli za obrtnike. Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani je dovoljena dobava desetih vagonov industrijske soli. Obrtniki, ki se za sol zanimajo, naj prijavijo svojo potrebo uradu do 10. avgusta 1920.

— Cene žita na Madžarskem. Vladna naredba določa ceno za žito, ki se mora oddati za javno preskrbo, in sicer za pšenico po 500 kron, za rž in ječmen pa po 400 kron za metrski stot. Naredba določa enotnost uteži in zmesi žitnih vrst ter odreja, da more minister za prehrano sporazumno s finančnim ministrom znižati cene.

— Kredit Avstriji. Republika Brazilija je Nem. Avstriji odobrila kredit 5 milijonov pez.

Vsled padanja cen v Sarajevu je ogroženih več trgovcev. Nekateri so postali insolventni vsled izgube, ki znaša milijone.

— Svilarstvo bo prineslo naši državi letos preko 10 milijonov dinarjev dobička, v prihodnosti pa pričakujejo od svilarstva še mnogo več dohodkov.

Knjižnica dnevnika „NAPREJ“.

NAJNOVEJŠE BROŠURE:

Abditus: Naša gospodarska in socialna vprašanja. Cena 4 K.
Eno leto v Narodnem predstavništvu v Beogradu. Cena 6 K.
Majski spis (za leto 1920). Cena 3 K.
Marks - Engels: Komunistični manifest. Cena 2 K.

Čitate, razširjate te zanimive knjižice.

Naročajo se v upravi »Napreja«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Dan „Svobode“

bo 15. avgusta 1920.

Priredi ga naša kulturna organizacija »Svoboda« v velikem obsegu v Ljubljani. Dopoldne bo manifestacijsen shod s predavanjem o pomenu izobrazbe, popoldne se bo pa vršila velika gozdna veselica v bližini mesta. Opozorjamo vse podružnice, ki so že prejele okrožnice o tej prireditvi in jih še dobe, da store vse, da bo ta naša prireditev najlepše uspela. Iskrena pozdravi Odbor.

Izdajatelj: Ivan Milnar.
Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Invalidi ali dečki

dobe dober in lahek zaslužek. Naj se zgleda v upravi »Napreja«.

Arončni zaved Dr. Beseljak,

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

prilporeča sledeče tvrdke in podjetja:

v Ljubljani:
Arhitekt in stavbeno podjetje
Viljem Treo
Gospodarska cesta 10.

Graver A. Černe
Dvorni trg 1.

Zarnice „Svetla“
Mestni trg št. 25.

Prodaja in popravila pis. strojev
The Rex Co.
Selenburgova ulica 7/1.

Elektrotehnični predmeti
„Svetla“
Mestni trg 25.

Fotograf Velican Bešter
Aleksandrova cesta 5.

Kleparstvo in vodovodna inštalacija
Alojzij Goršič
Sp. Siska, Kavškova c. 224.

Oblast. konces. zavod za pokončevanje miši in mrčesa
Miroslav Zor
Kolodvorska ulica št. 39/II.

Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatika, autogaraža
J. Gorec
Gospodarska c. 14.

Manufaktura in zaloga oblek
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 3.

Tehnične potrebščine
Odon Koutny
Kolodvorska ulica 37.

Stavb. in pohištveni pleskar in ličar
Josip Jug
Rimska cesta št. 16.

Raznoževalne aparate Opalographie in potrebščine k istim dobavi
The Rex Co.
Selenburgova ul. 7.

Špedicija F. & A. Uher
Selenburgova ulica 4.

Beton, železobetonske in vodne zgradbe
Inž. dr. Miroslav Kasal
Hilšerjeva ulica 7.

Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Gospodarska cesta 6.

Export čevljev
Aleksander Oblat
Sv. Petra c. št. 16.

Krojaška delavnica
Krekov trg št. 10 v hiši Impex.
V Mariboru:

Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simčič
Gregorčičeva ulica 6.

Posojila iz zbirke samostojnih obročev za dobo enega leta proti visokim obrestim. Posojilo bi bilo krito z zalogo blaga. Ponudbe na upravnishv „Napreja“ pod „5000 K“.

Dve sobi s kuhinjo zamenjam za sobo s kuhinjo v Šentpeterskem okraju. Poizve se v upravn. „Napreja“.

Iščem sobo eventualno samo posteljo, od 1. avgusta v Ljubljani ali bližnji okolici. Če mogoče tudi s hrano. Če je le postelja, grem samo k sodrugom. Ponudbe na upravo „NAPREJA“.

Izvrstnega krojača za čevlje, neoženega, iščemo za našo tovarniško delavnico za finišni posel. Ponudbe s pričevali o vedenju in doseganju delu in z zahtevno plač (na akord ali na dan) naj se pošljejo na Destilacija drva, Teslić, Bosna.

Pav. Jemc, krojaški mojster
Spodnja Siska št. 22
priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerne cene.

F. & A. Uher, Ljubljana
špedicijsko in komisijško podjetje
Selenburgova ulica št. 4.
Veletgovina
s premogom, drvni, čisto in raznim kurilnim materijalom.
Na debelo: Ljublj. gl. kolodvor.
Na drobno: Selenburg. ul. 12.
Zmerne cene!

Najceneje! Zelo uspešno! Najceneje!
Inserirajte v „NAPREJU“.
Najnižji tarifi! Največji popusti!

Najnovije!

Kakšne neposredne - davke imamo in - kako jih plačujemo?

Naš komplicirani davčni sistem praktično pojasnjuje ta nova knjiga, ki bo vsakomur potrebna, ki ima opravka z davkarijami. Zlasti bo izvrstno služila zadrugam, denarnim :: zavodom in tudi posameznikom ::

Cena posameznemu izvedu K 5-50.

Naroča se pri založništvu:

Zveza delavskih zadrug v Mariboru.

Amerikansko strojno olje

olja, lahko, za vretena; olje za avtomobile, lahko; olje za transmisije; olje „ „ izredno težko; olje, strojno, za poljed. stroje; olje za cilindre; olje, strojno, za težke stroje; olje proti prahu.

Glavna zaloga:

Medič, Rakovec & Zankl

d. z o. z.

preje A. Zankl sinovi.

Naročajte „NAPREJU“.

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmodernejše opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. ::

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

Sprejem samostojnega

ključavničarja

ki je več motorjev in gospodarskih strojev. Plača po dogovoru.
Novak, Zagreb, Maksimirska cesta št. 64.

Veliko trgovsko podjetje sprejme

korespondentinjo,

ki zna perfektno strojepisje ter slovensko in nemško stenografijo.
Ponudbe in zahteve na poštni predal št. 2.

Gonilne jermene nudi DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

== Jurjevo ==

terpentinovo čisto za čevlje razpošilja tovarniška zaloga

M. TREBAR - Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 6. Tel. 539

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.